

Abstrakt

Programy shovívavosti a soukromoprávní vymáhání kartelového práva

Z dostupných dat lze vysledovat nezpochybnitelnou korelaci mezi snižující se atraktivitou programu shovívavosti Evropské komise a recentním zintenzivněním soukromoprávního vymáhání kartelového práva. Zdá se, že v posledních letech dochází k demotivaci podniků podávat žádosti o shovívavost a tím i k redukci úspěšnosti v odhalování kartelů, což v konečném důsledku oslabuje soukromoprávní i veřejnoprávní větve vymáhání kartelového práva. Práce se zaměřuje na průzkum oblastí, jež doposud v legislativě a soudní praxi nebyly vyjasněny a ve vztahu k následným soudním řízením o žalobách o náhradu škody vedeným před vnitrostátními soudy jsou pro potenciální žadatele o shovívavost spojeny s významnými riziky: (i) určování příslušnosti národních soudů v řízeních o žalobách o náhradu škody způsobené protisoutěžním jednáním, (ii) ochranu důvěrných informací v rámci hybridních narovnání s Evropskou komisí a v řízeních před národními soudy, (iii) výklad a aplikaci domněnek o existenci a výši škody způsobené protisoutěžním jednáním a (iv) stanovování výše škody způsobené protisoutěžním jednáním odhadem soudu. Z analýzy vyplývá, že se podniky čelící „follow-on“ žalobám aktuálně musí vyrovnávat se značnou právní nejistotou prakticky v každé fázi soudního řízení a že tento stav, jenž je jedním z rozhodujících faktorů odrazujících kartelisty od spolupráce se soutěžními úřady ve formě účasti na programech shovívavosti, přetrvává i po přijetí Směrnice 2014/104/EU. Rozličnost a nevyzpytatelnost systémů vymáhání náhrady škody způsobené protisoutěžním jednáním, jež existují napříč EU, lze přitom eliminovat jen do určité míry a představa jejich budoucí dostatečné harmonizace na úrovni EU se jeví být nerealistická. Práce proto dochází k závěru, že lze zvýšení účinnosti programů shovívavosti za současné situace dosáhnout jen prostřednictvím výrazného zatraktivnění s nimi spojených benefitů, a jako jednu z možných cest navrhuje, aby byl plně úspěšný žadatel o shovívavost zcela osvobozen od následných soukromoprávních žalob výměnou za to, že poškozeným subjektům zpřístupní veškeré informace a dokumenty poskytnuté soutěžnímu úřadu v jeho žádosti o shovívavost a zároveň jim bude zcela k dispozici pro účely objasnění skutkového stavu případu. Takový model by nejen mocně posílil šance na odhalení samotné existence kartelu, ale celkově by zefektivnil i následné vymáhání náhrady škody na jeho zbylých účastnících.